

Kitünő minőségű tömör és koczká-szenet,

mozgonyok (Locomobile) fűtésére és házi cizelokra,
minden hazai vasút-
állomásra szállítva,
kis koczkaszenet, legjobb anyag mindenemű töltő-
ajánl legutányosabb, mérsékelt árak mellett az 311

**Északmagyarországi egyesített kőszénbánya-
és iparvállalat részvénytársulat,**
Budapest, V. Erzsébet-ter 10. szám.
(Utányom nem díjazatik.)

„Nines többé tudóbaj.”

A Strausz A.-féle amerikai gyógyfűkivonatú mell-
pasztillák, melyek számos hírneves orvos által leg-
jobb ajánlatnak: rekedtség, köhögés, nehéz léleg-
zés és a tüdőnek elnyálkásodása ugyanint gőrcsős kö-
högés ellen. Ezen pasztillák legrovidebb idő alatt
csodával határos sikert idéznek elő, ép úgy felnőtt
mint gyermekeknek: egyedül hamisítatlan
állapotban kaphatók Budapesten Strausz A. vezér-
raktárában Rombach-utca 10. sz. 195
Főraktár: Török József gyógyszerárban
király-utca 12. sz. és minden járó orszákról és ma-
gyarhoni gyógyszerárban. — Egy doboz ára 20 kr.
6 doboz egy forint. Naponkénti szétküldés.

Os. k. kizáról. szab. újonnan javított RUGANYOS SERVKÖTŐK.

A legújabb találmány a Bogard
amerikai ártorú újonnan javított
ruganyos servkötő Politzertől, ép úgy
újak, valamint nők és gyermekek szá-
mára, rugó nélküli, tiszt gummi-
művelésig szerkesztve, s azon célja
van, hogy még a legújabb sérveket
is a legrovidebb idő alatt egyforma
helyzetbe hozza, és ép úgy maggal a
sérvtől is a testen marad, miután ekkor kiválóan jó és kellemes
nyomást eszközöl a szenvedő részre.
Árak: egyszerű 6-7 frt; kettős 10-15 frt; gyermeknek felvett olcsóbban.
Nagy raktár angol és francia acél servkötőből, suspensori-
umból, szőve, gummi-
munkából, valamint szarvasbőr-
munkából. — Méhfeeskendők, légpárnák, ágybetétek, hónap-
szám-erszőnyök, övkészülékek, gummi-harcsinnyak és minden gummi-
áru-
szállítók. — Sérvtörőknél megjelölendő, ha jobb, vagy ha bal
felől vagy kettős legyen-e, úgy szintén a derék bősége is.
Megrendeléseket alkalmi és rendszeres vásárlók részére.
Politzer Mór Budapest, Deák-Ferenc-utca.

A FRANKLIN-TÁRSULAT

magyar irodalmi intézet kiadásában Budapest (egyetem-utca 4-ik szám) megjelent és
minden könyvtárnál kapható:

Magyar KERTÉSZKÖNYV.

A belterjes (intensiv) kertgazdászati foglalatja,
utmutató kalauz

a konyhakertészet, gyümölcsészet, magtermelés, magnemesítés,
honosítás és virágos kert hasznos miveltetésére.

A kertészet minden rendű ügybarátjának, legkivált pedig
kisebb földbirtokosok használatára.

Irtá

FARKAS MIHÁLY.

(Számos a szöveg közé nyomott metszetekkel.)

Ára füzre 2 frt o. 6.

Szerző jelen művében éveken át gyűjtött tapasztalatainak, tekintettel
háziánk társadalmi úgy mint éghajlati viszonyaira, legkivált a kisebb földbir-
tokos osztály jól fölfogott anyagi érdekeit tartotta szem előtt, s mint ilyen a
honi kertészkedő körönség figyelmét méltán kideremeli.

Franklin Társulat nyomdája. (Budapest, Egyetem-utca 4. szám.)

Singerstr. 15. PSERHOFER J.-féle gyógyszerár Bécsben.

Vértisztító labdacok, ezélt egyetemes piluláknak nevezetve, teljes józgal megőrdemlik
ez utóbbi elnevezést, miután valóban alig létezik betegségek, melyben
a labdacok már ezereszer nem bizonyították volna csodás hatásukat. A legvalószínűbb esetben, mikor számos
más orvosság használata lett alkalmazzva, a pilulák által számtalanszor és pedig rövid használat után, teljes gyógy-
ulás áll be. 1 doboz 15 labdacból 21 kr., 1 tükres 6 dobozzal 1 frt 5 kr., postán küldve 1 frt 10 kr. Posta-
talon való küldésnél 5 forint alul csakis az utolsó postafizetésre mellőzhetőek, nagyobb
összegeknek utánvétel mellett is. (Kisebbség 1 tükresnél nem szállítatik.) Szállítás utánvétel vagy postafizetés
mellett. Számtalan levelet érkezett, melyekben a labdacok fogyasztói a legvalószínűbb és súlyos betegségeikről történt
fölggyógyulást közölnék. Mindenki, a ki nem egyszer tett velük kísérletet, tovább ajánlja a labdacokat.

A sok köszönő iratból közlünk néhányat:

Waidhofen az Ybbs melé. 1880. november 24.

Nyír-nos. köszönet!

Tekintetes úr! 1862 óta szenvedtem aranyeres bánta-
lomban és húgerekedésben; orvosoltattam is magamat, de
minden siker nélkül, bajom mind rosszabbá vált, úgy hogy
sokszor már hirtelen elcsúsztam, és belek öszszegor-
sodása következett; teljes érvénytelenség állott be,
s mielőtt csak a legesélyesebb életem egy korty
vizet nyeltem le, alig bírtam a puffadás, nehézség
és fulladás miatt egyetemes állni, valamint végre az én
csaknem csodálatos hatású vértisztító labdacai haszná-
latához folyamodtam, melyek nem révszteték el hatá-
sukat, s engeget csaknem gyógyíthatatlan bajomról töké-
letesen meggyógyítottak. — Minek következtében én a te-
kintetes urak vértisztító labdacai a más erősítő gyógy-
szereit nem gyozom hálán s elismeréssel elegendő-
képen kijelentem. — Kiváló mély tisztelettel!

Collinger János.

Pár András.

Rásko, 1879. nov. 22.

Tekintetes úr! Az 1836-ik évtől kezdve egy két évi
változás után fogtam beteg, s egészen oda voltam, hogy
derék és oldalfájások, undor és émelygés, hánytatás,
furdások, álmosság, éjszakai voltam étem napi gyötrel-
mel. Ezen 33 évi időközben 84 orvost, köztük két profess-
ort Bécsből hírtam meg tanácsadás végett, de mind
hasztalan, bajom napról-napra súlyosabb lett. Még csak
ezen év október 23-án olvastam az ön csodálatos hatású
hirdetését, mehozattam, miután azokat utalásosorint
4 hétig szedtem, 70 éves létem dacára ismét erőteljes és
tökéletesen egészséges vagyok, úgy hogy most ismét egé-
szíten megígérhetem, hogy a labdacok hatására a legkiváló-
bb minőségű. Egy üveg 1 frt.

Csukamáj-olaj (Dorsel-féle), valódi ere-
sen ható, kettősellenőrzött legjobb szer minden kosz-
vényes és csúszos baj, nevezetesen hátrgerincsbaj,
tagcsúszások, görbe, ideges fogtájás, fejfájás, fül-
szaglás, stb. stb. ellen. 1 frt 20 kr.

Anatherin száj-víz, os. k. szab. valódi,
általános elismert legjobb fogfentartó szer,
1 üvege 1 frt 40 krajczár.

Szem-essencia, a látóerő erősítésére és
fenntartására; eredeti üvegekben a 2-50 és 1 frt
50 kr.

Chinai toilette-szappan, a letehetőleg
szappangyártás terén használatba utas a bíróság szerint
sima leest és igen kellemes szagot tart meg. Ezen
sokig tart és ki nem szárad. Egy darab 70 kr.

Fiaker-por, hurut, rekedtség, fogfájás, stb.
ellen. 1 doboz 35 kr.

Fagy-balz am Pscherhofer J.-tól, évek óta
legbiztosabb szernek van el-
ismerte, mindennemű fagybajok és idült sebek
stb. ellen. 1 tégely 40 kr.

Élet-essencia (pragai cseppek), jeles
mórt, rost emésztés és indemendű ártási bajok ellen.
Eg üvege 20 kr.

Minden francia különlegesség vagy raktáron tartatik, vagy kívánatra
pontosan és legolcsóbban megszerezhetik.

Legtöbb a fönnevezett különlegesség közül kapható Budapesten, TÖRÖK
JOZSEF gyógyszerárban is.

A FRANKLIN-TÁRSULAT

magyar irodalmi intézet kiadásában Budapest (egyetem-utca 4-ik szám) megjelent és
minden könyvtárnál kapható:

A NYOMA-VESZETT.

ANGOL REGENY.

IRTA

EDWARDS B. AMÁLIA.

ÁTDOLGOZTA

SZÁSZ KÁROLY.

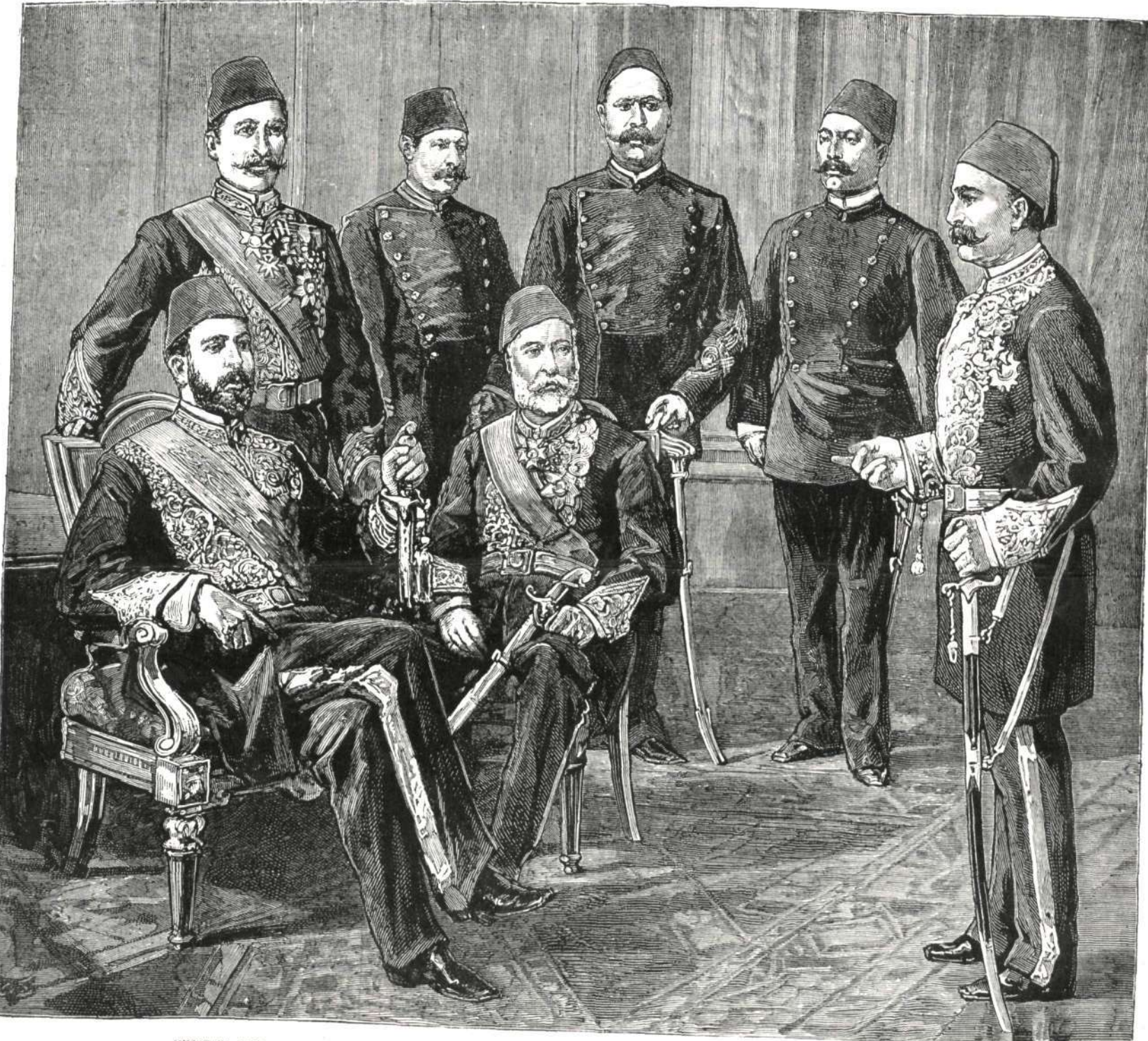
EREDETI KEPEKKEL.

Ára füzre 2 forint.

Előfizetési feltételek: VASÁRNAPI UJSÁG és 1 egész évre 12 frt
POLITIKAI UJDONSÁGOK együtt: 1 félévre --- 6 *
Csupán a VASÁRNAPI UJSÁG: 1 egész évre 8 frt
félévre --- 4 *
Csupán a POLITIKAI UJDONSÁGOK: 1 egész évre 6 frt
félévre --- 3 *
Külföldi előfizetésekre a postai-
díjra --- 3 *
meghatározott vitelidő is eszolandó.

8-ik szám 1882. BUDAPEST, FEBRUÁR 19. XXIX. évfolyam.

MUSZTAFÁ PASA,
I. TEVFIK, A KHEDIVÉ.

ALI FAHMI BEJ,

SERIF PASA.

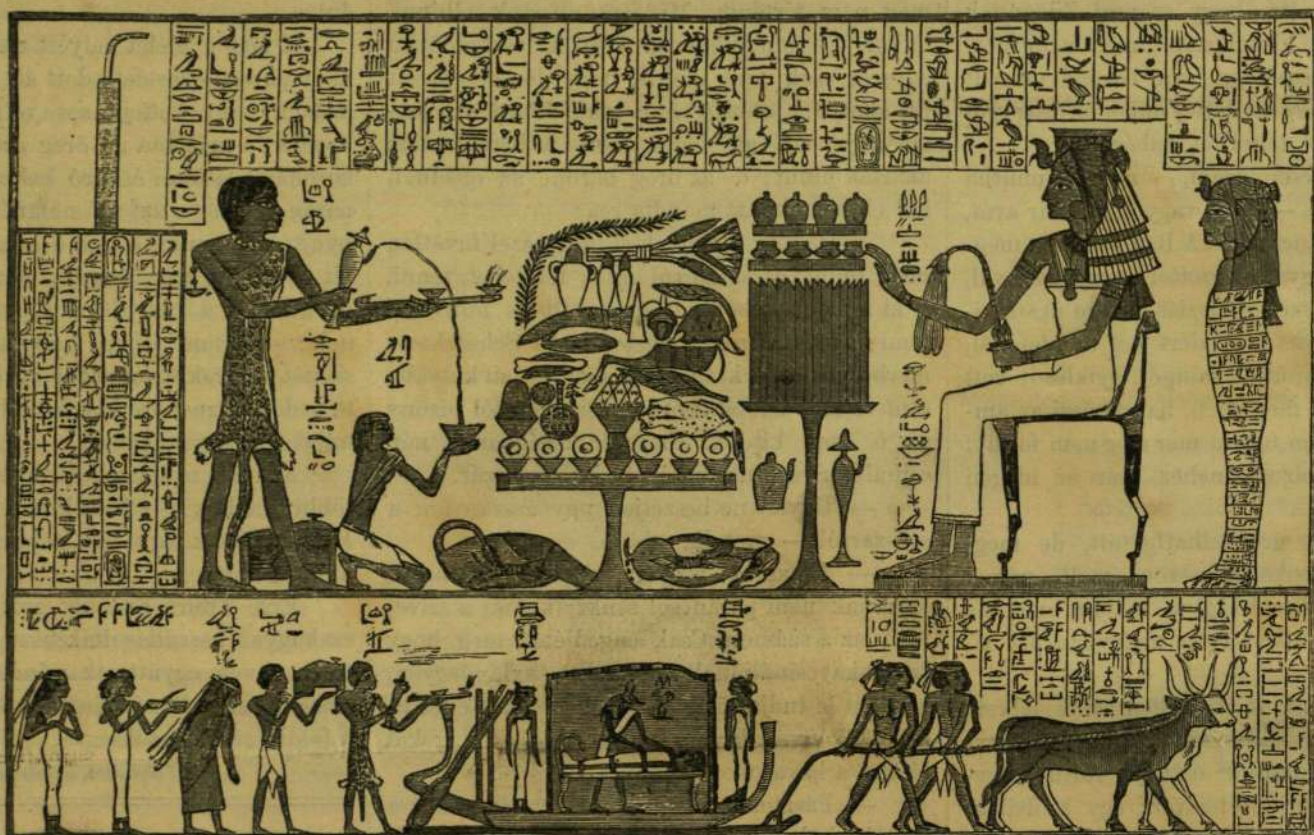
AHMED ARABI PASA.

ABDULLAH HELMI PASA.

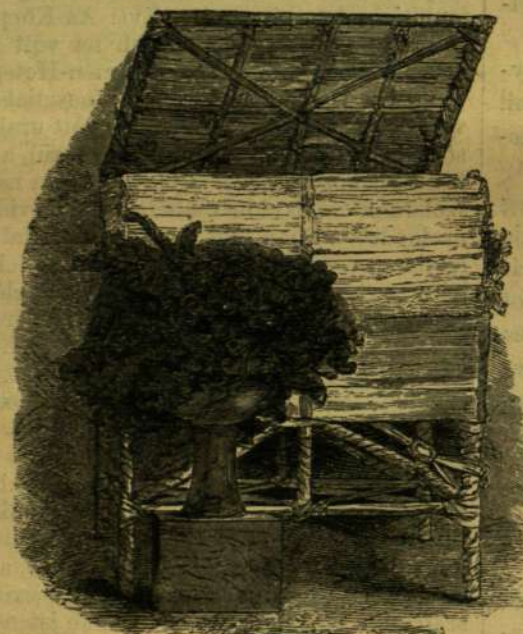
FAHRI PASA.

EGYIPTOMBÓL. — A KHEDIVÉ ÉS A NEUZETI PÁRT VEZÉRFÉRFIAI.

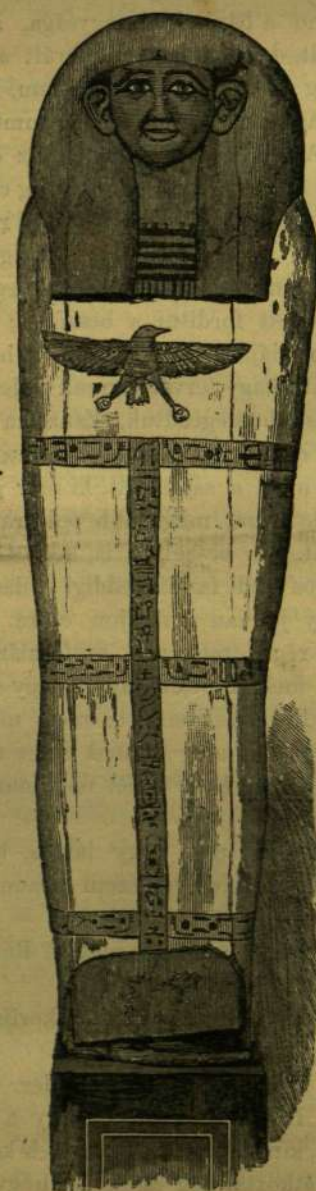
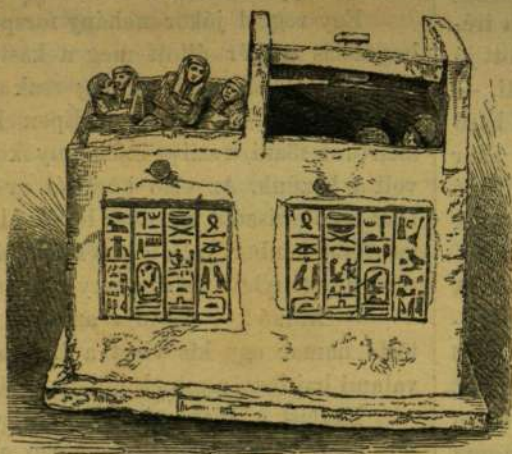
UJONAN KIÁSSOTT MUMIÁK ÉS MÁS EGYIPTOMI RÉGISÉGEK.

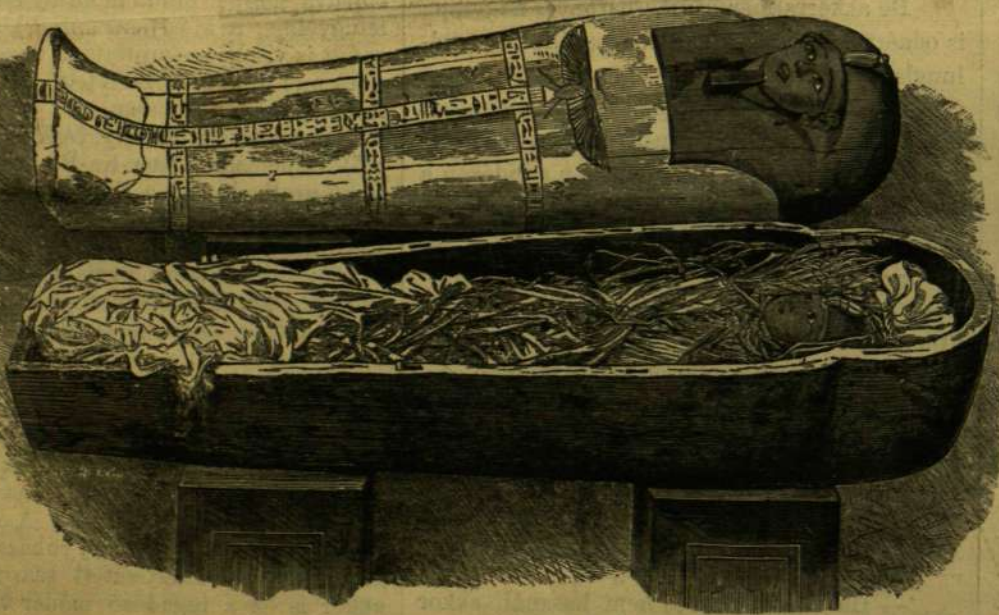
PAPIRUSZ MAKARA KIRÁLYNÉ HALOTTI KÖNYVÉBŐL.

LÁDA EGY HERCEGNŐ SZERTARTÁSI PARÓKÁJÁVAL. LÁDA MAKARA KIRÁLYNÉ ÉS LEÁNYA SZERTARTÁSI SZOBRAIVAL.

II. TÓTMESZ KIRÁLY KOPORSÓJA.

I. AHMEN-HOTEP KIRÁLY KOPORSÓJA ÉS MUMIÁJA.

istenséget ábrázolja. Magának a mumiának arca halotti álarczszal volt bevonva, mely a boldogult képmását ábrázolta. Belé porcellánszerű anyagból készült szemek voltak illesztve, melyek egészen épen maradtak. Két hieratikus felírás van a sárga takaró gyolcsán, az egyik II. Pinótem király uralkodásának hatodik évéből, a második Maszahirti főpapságának tizenhatodik évéből. Mindkettő arról tanuskodik, hogy az illető időben a mímia rendben találtatott. A koporsó tele van szórva virággal, s ezekkel együtt egy darázs is egészen épen maradt meg, annyi számos esztendőn keresztül.

MAKARA KIRÁLYNŐ TEMETKEZÉSI PAPIRUSZA. Az egész egyiptomi világ ritusában legnagyobb szerepet játszott a temetkezési papirusz, és «a halál könyve». Ez utóbbi minden halott számára egy és ugyanaz volt. Összesen 165 fejezetből állott, s imádságokat tartalmazott a meghalt lelkeért. Minden koporsóba szokás volt egy ilyen zárt. A királyok és királynők papiruszát megtoldották azontól még néhány fejezettel, melyekben az egyénileg ő rájuk vonatkozó dolgok, nevezetesen pedig imádságok adtak elő.

A papirusz lap, melyet rajzban ez alkalommal bemutatunk, Makara királyné, II. Pinótem király (a XXI-ik dinasztia) nevének halotti papiruszában az utolsó fejezetet képezi. Magának a királynőnek alakja van rajta feltüntetve oly ruházatban, a minő Mót istenséget illette meg: koronaféle disztimén a fején, hosszan lelógó ékesség nyakán, s egy lótosz-virág a kezében. Előtte két asztal, gazdagon megrakva a halotti torhoz tartozó étkekkel, — kenyér, bor, tej, gabona, borjúfej, gazellacomb s virágokkal. Egy élő gazella összekötött lábakkal, s egy élő borjú fekszik a földön, várva, mikor kerül feláldozásukra a sor. Továbbad egy alsóbb rangú pap vagy «akolít» nyújtja az italt. A királyné alakja mögött az ő saját mumiája, tele irva hieroglifekkel, fölül az ő neve ovális gyűrűbe foglalva. Lábai alatt tizenhat függőleges hasábon van előadva az imádság, oly módon, mintha maga a királyné mondaná. Többek között ily módon beszél: «Tiszta kezekkel járulok eléd, oh uram Oziris! Igazságos voltam minden cselekedeteimben. Nem gondoltam gonoszra a király ellen, s nem cselekedtem semmit, a mi felől vádolhatnának az emberek. Vizsgálj meg; vétek nélkül valók vagyok! Oh fogadj be engem! Oh tekints kegyesen rám uram Oziris!» A keresztény világ imáinak formája ki van egészen fejezve ezen deprekációban.

Mellette a halottas menet van ábrázolva, utjában a sir felé. A mumiát egy könnyebb fajta csónakon szállítják, melyet emberek és ökrök vonnak. Zárt helyiségben, valami pad felén fekszik a holttest maga. Anubis, a sakálfejű isten, a halott mellett áll, s jóakarattal gondozza, Izis és Nepthis istenségek pedig a hajó orrán és kormányán állanak. Egy pap követi hátul itallal és füstölővel, utána jó a bebalzsamozó, s leghátul három hivatalos halottkísérő, az úgynevezett siratók.

Az egész papirusz, a mi az írás szépségét illeti, valóságos remekmű. Ma is, a tökéletesebb íróeszközök mellett, dicséretére válnék sok kaligrafának.

Ezenkívül két kisebb darabot mutatunk be rajzban, Makara királyné kisebb ládáját és egy szertartási iparokt, mindkettőt a XXI-ik dinasztia korából.

A halottakkal a legkülönbözőbb dolgokat adták velök. Egész ládákat találni a sírokban, s ezen jelen leletnél is találtak, telve üri- vagy gazella-hussal, itallal telt edényekkel, illatszerekkel s egyéb az öltözközhöz tartozó dolgokkal.

BARKÁNY MÁRIA.

Mikor a világhírű francia színművész, Bernhardt Sára közelebb Szent-Pétervárt jászott, ugyanakkor vendégszerepelt ott egy más színművész is, kinek művészete felől az ottani bírálat nemcsak hogy a legőszintébb elismeréssel nyilatkozott, hanem őt a nagy francia színésznő mellé, sok sőt tekintetben még fölébe is helyezte, s úgy szolt róla, mint valóságos tüneményről a színpadok világában, mialatt a közönség is zajos tetszésnyilvánításokkal, melyeknek éle az «isteni Sára» ellen látszott irányozva lenni, mutatta ki, hogy a kritika fölfogásában osztozik.

Minket a dolog annyiból érdekel közelebbről, hogy a művész, a kiről itt szó van, magyar születésű s bár nem magyar művész, a mit csak sajnálnunk lehet, mégis e haza ama nem csekély számú gyermekei közül való, kik dicsőséget szereznek a külföld előtt annak az országnak, — mely őket szülé s mely már annyi nagy művészt ajándékozott a nagy világnak.

Nemcsak a zene és a festészet, de kivált a színpad az, melyre Magyarország annyi tehetséget szolgáltat, hogy a külföldnek is tekintélyes kontingens jut belőle. Nevezetesen a német színpad több első rendű művésszel dicsekedhetik, kik Magyarországon születtek s csak később sajátították el anynyira a német nyelvet, hogy azt művészileg használhassák. Ott van a bécsi Burgszínház első szalon-színésze, Sonnenthal, ott van Barnay, ott van az óbudai születésű Gallmeyer, hogy csak a drámai színészeket említsük.

S most e hazánkból került német színművészek sorához csatlakozik Barkány Mária is, ki csak néhány éve, hogy papnője Thaliának s már is a legelső helyet foglalja el a berlini udvari színpadon. Hogy ennyire vihette, ahhoz benső hivatásának nem csekély segítségére volt szépsége és művészi temperamentuma is. Még igen fiatal nemű szerepekre, de minden föltétellel megvan benne, hogy a legjobb hősnő és szalonhölgy váljék belőle.

Barkány Mária 1859 márcz. 2-án Kassán született, Gerster Etelka szülővárosában, hol atyja tekintélyes kereskedő volt. A házánl magyarul beszéltek s a gyermekleányka lelkesedésének lángja a művészet iránt eredeti magyar és klasszikus komoly darabok előadásain gyuladt föl. Atyja három évig kolostorban neveltette s a leányka csak itt kezdett németül tanulni. Schiller Don Karlosa volt az, mely iránt a kolostorbeli leánykák lelkesedése annyira fokozódott, hogy minden szerepet kiosztottak magok között s eljátszották a darabot.

Az apa nem nézte jó szemmel leánya színpadi hajlamait s határozottan ellene volt, miglen végre bele egyezett, hogy leánya Bécsbe

BARKÁNY MÁRIA, MINT «MAKRANCZOS NŐ».

Igy az Izi-em-Kheb királynő sírjában, a kivel a Her-Hor ág kihalt, sok ilyesmit találtak föl. Ezeket arra az órára volt szokás a halottakkal velök adni, mikor háromezer esztendő múlva a lélek a testet újra fölkeresi. Legyen ott akkorra minden, ne éhezzen, ne szomjazzék, s tudjon hogyan felöltözködni. Sőt a pillanat nagyságához méltón felöltözködni, azért vele adják a szépen megfésült parókát is, melyet különben csak ünnepélyes szertartások alkalmával volt szokás viselni.

Egy ily ládában, mely Makara királyné mumiájához tartozó, kisebb szobrocskákat is találtak, melyek az ő istenségének tiszteletére csináltattak. A kegyes örökös, ki a királyné holt-

mas Néva folyón, mihelyt kellőleg befagyott, egész új világ alakul. Mint valami varázsvessző hatására, valódi falu jötte létre faházakból, jégpalotákból, csuszkalásra szánt hegyekből s más mulató helyekből. Nemzeti táncokat bemutató parasztok, mindennemű és rangú bűbajos, számtalan szánka és korcsolyázó jelenik meg itt. A tolongás legnagyobb a farsang utolsó napjaiban. A hosszú börtön előtt, melyet a jámbor orosz hűségesen megtart, mindenki ide siet, hogy magát kedvére kimulathassa. Fülöp prémes bundájába burkolózva, a metsző hideg daczára vidáman és élénken futkosnak, ugrálnak és korcsolyáznak a jégen s dalaik mindenütt hallhatók. S midőn besötétül, a fáklyák s tarka lámpák és különböző mécsesek százai félig nappallá változtatják az éjt s még érdekesebb lesz a látvány az által, hogy a mozgó tömeg nagy része szintén hord magával hosszú botra kötött lámpát. A leg-sajátságosabb öltözetekben futnak össze-vissza, csinos csoportokat alkotnak a jégen s egy-egy szánka, melyben elegáns öltözött nők foglalnak helyet, mindannyiszor szétszaggatja a csoportokat, hogy pár perc múlva ismét más alakban egyesüljenek. Dal és vidám kurjongatás hangzik mindenütt, mint valami villamos szikra hat

kedik az ég felé. A tágas csarnokban asztalok, székek, divánok nagy számmal vannak s a látogatók kényelmére medvébőrrel bevont zsámoly-székek is a lábak számára. A legtarkább alakú közönség van itt, de sohasem hiányzanak katonák. Az asztalok között a pincérek korcsolyákon futkosnak körül s az elegáns öltözött vendégeknek ezüst tálcán hozzák az eledeleket, süteményeket s köztük, hogy a tündéres képzet még igazabbnak látszassék, a legszebb déli gyümölcsöket.

Hosszu, hosszú órákon keresztül tart a multság, rendesen éjfél előtt alig megy el valaki s ez esetben is első állomása nem otthon van, hanem valami városi fogadóban, hol kissé fölmelegszik s megpihen a munka után. A lámpák egymástól alusznak el s midőn már alig egy pár csillag az ideiglenes lakások éretnél, egész pompájában tűnik fel a tiszta kék ég csillag táborával. Kora reggel ismét megjelennek a korcsolyázók s mulatók, de a valódi tömeges multság csak a délutáni órákban tart, az utolsó farsangi napokban azután csaknem kivilágos kirivadtág.

szállítására 71,893 különféle kocsit szolgált és pedig 15,966 fiaker, 6176 omnibusz, 29,396 négykerekű s 20,355 kétkerekű kocsit, ezenkívül a földalatti vasúton 176,000 ember érkezik.

* **Marokkóban** a mohamedánok szokásával ellentétben nem a kávé, hanem a thea a rendes ital, bár inkább magánházaknál divatos. E szokást Portugálból vették, mit tanúsít a thea «atsai» neve. Ugyanis a thea kínai nyelven «csaj»-nak nevezik, de e név Európában csak az oroszoknál és portugálokban terjedt el, kik ez italt közvetlenül a kínaiaktól nyerték, a többi népek a francziák után Siamból szerezték először azt, az ott divatozó thea nevet használják. Feltűnő még a marokkóiaknál, hogy a dohányzás sinez náluk nagy mértékben elterjedve s a kender szivása (hasis) ritkábban fordul elő, mint más afrikai tartományokban.

Élő halott. A «North China Herald» írja a következő regényes történetet. Egy fiatal ember beleszeretett egy szép énekesnőbe s azt el is jegyezte. Kevészel az esküvő előtt a vőlegény meghalt, de ekkor sem mondott még le menyasszonyáról. Sőt ellenkezőleg éjjelenként többször meglátogatta s kérdezte tőle, mikor lesz már esküvőjük. E látogatások folytán a fiatal lány komolyan megbetegedett. Nemsokára ezután bizonyos Yen nevű csinos, fiatal ur jelentkezett a menyasszonynál, mondván, hogy a meghalt vőlegénytől hoz üzenetet. A halott beleegyezett abba, hogy Yen nőül vegye az énekesnőt.

JÉGTÖRÉS. — FESZTY ÁRPÁD EREDETI RAJZA.

egy tömegről a másikra a kitörő öröm. A téli palota felől nagy háromszögű lámpatömeg hatol előre. A tanuló ifjak ezek, kik falanxot alkotva, katonai menetben hatolnak az Izsák-templom felé. Itt három, egymásfelé nyuló vörös márvány-oszlop emelkedik, melyek a nagy hidegben mintegy cukorral behintetteknek látszanak, míg a sötét gránit talaj bizarr különbséget mutat s a hatalmas templom arany kupolái reszketve csillognak.

Különböző helyekről zenekarok lármája hangzik ki a vidám néptömeg kurjongatásai s a sok ezer fő társalgásából s a korcsolyák és szánkák mozgásából támadt tompa moraj közül. Mindenki zenekar a sajátos panaszos hangú orosz nemzeti dalokat adja elő. A legtöbb jégpalotákban vannak elhelyezve. Magas, ház-alaku csarnokok ezek, melyeknek vakított fehér tündöklő falai mind cukor kristályoknak látszanak s oly sajátos hatást tesznek a nézőre, hogy önkénytelenül észbe jut az ismert monda, hogy a régi időben az orosz nagybirtokosok halálra ítélt jobbágyaikkal hideg víz folytonos reszöntése által jégszobrokat és kariatidákat alkottak. A jégpaloták bensejét tarka lámpákkal fényesen kivilágítják a lépcsőkön óriási szuroklángok égnek, melyekből sűrű fekete felhő eresz-

EGYVELEG.

* A legnagyobb német katonák a legújabb tapasztalatok szerint Slezvig-Holsteinből kerülnek ki. Az innen való jönczok átlagos magassága öt láb hat hüvelyk, míg a többi németek átlag alig haladják túl az öt láb négy hüvelyk nagyságot.

* **Hét napi súlyos fogságra** és nehéz munkára ítélték Londonban egy uri embert azért, hogy — állítólag rokonának nézve — egy nőt a vasúti állomáson nyilvánosan megcsókolt. Hogy rögtön reá engedelmet kért, nem tekintették enyhítő körülménynek.

* A fűrészpör értéke Amerikában rendkívül emelkedett. Negyven évvel ezelőtt a fűrészmalmok örövendettek, ha valaki e kellemetlen port elvitte, huszonöt évvel ezelőtt már egy shillinget fizettek egy ládáért s jelenleg ugyanily mennyiség ára magában a fűrészmalomban 14 shilling s hogy a vevők mily jó üzletet csinálnak vele, tanúsítja, hogy magában New-Yorkban mintegy 500-an foglalkoznak fűrészpör árusításával s ezek évi forgalma a négy millió forintot meghaladja. A fogadóban, üzletekben igen sok elfogy a tisztogatásnál s egynémely iparágban is alkalmazkák.

* London belvárosának, a Citynek lakossága újabb számítások szerint nappal ötszörte oly nagy, mint éjjel. Voltoly nap, midőn reggeli 5 óráig 739,640 ember, — 8—11 közt 253,104 — jött ide a főváros más részeiből. Ez óriási «idegen» tömeg

Ez utóbbinak szintén nem volt kifogása az egyezés ellen és csodák csodája, az esküvő után, a kísértés megsűnt. Az emberek egy része most az hiszi, hogy a menyasszony a meghalt vőlegény egy új alakjával kelt egybe, mások pedig azt, hogy Yen a legtelemlényesebb és legvallalkozóbb fiatal emberek egyike.

* **A virágok színének vegytartására** nézve Schnetzler tanár több érdekes kísérletet tett, melyeknek eredménye az, hogy a virágoknál tulajdonképp csak egy színanyag létezik; a chlorophyll, de ezt vegytani hatások által meg lehet változtatni s így jönnek létre a különböző színváltozatok. A fehér virágok sejtjeiben szintelen folyadék van. Alkohol által színtelenné tett virágok savak által mind azokat a színeket létre lehet hozni, melyek a virágoknál általában előfordulnak. A pneoniáknál például a borszesz-kivonat violettvörös színanyagot adott, oxalsavas kálikával a folyadék piros lesz. A sződa a piros violetté, kékre vagy zöldre változtatja a mennyiség szerint. Átbocsátott világnál a zöld folyadék veresnek látszott. Minden növényről van vagy savas, vagy alkáli anyag, melyek által e színváltozást elő lehet idézni. A gyakran előforduló tannin hatása a chlorophyllre okozza, hogy sok növény ősszel veres lesz. A levelek sejtjeiben levő levegő azokat átláthatatlanná teszi s ha a levegőt kiszivattyuzzuk, a levelek fokozottan átlátszóbbak lesznek.

„ADJANAK HALÁT ISTENÜKNEK“.

Bismarck a német birodalmi gyűlésen jan. 24-ki ülésében.

A német birodalmi gyűlésen jan. 24-én izgatott ülés volt. Január 4-én jelent meg a porosz királynak ama rendelete, mely egyes tagadása a nemzeti akarat souverainitásának s az uralkodót állítja oda egyedüli tényezőnek az ő «Sie volo, sic jubeo»-jával. Természetes, hogy ezt azok, a kiknek az alkotmányról más fogalmak vannak, nem hagyhatták szó nélkül, fölhozták a «major domus» fogalmához csatolt történelmi reminiscenciákat s azzal vádolták Bismarckot, hogy saját kancellári egyéniségét a király személyével akarja fedezni: hogy ma már a király iránti hűséget nem is lehet kifejezni másképp, mint: «én semmi sem vagyok egyéb, mint királyi uram szolgálója»; s Hänel képviselő fölvilágosítást kért a rendelet ama pontjára, mely a tisztviselőknek kötelességévé teszi támogatni a kormány politikáját.

Bismarck e támadásokra olyan szenvedélyvel, mondhatnók furiával felelt, hogy föllepésének alig van párja a parlamentek történetében. Francia szoldosoknak nevezte a bécsi lapokat, s fejtegette, hogy Poroszországban a király kormányoz s az igazi miniszterelnök a király. Fölémelte, hogy ő nem követte el azt a hitvány gyvaságot, hogy az uralkodó mögé akart volna bujni, sőt volt idő, mikor ő fedezte személyével a királyt s fegyverrel, vagyonelkobzással fenyegették miatta.

Erre mondta valaki, hogy «nem igaz» és hogy «azt senki nem mondta».

Az ideges kancellár a közbekiáltásra ott hagyta helyét, dühösen a baloldal felé rontott, nagy erős leptekekkel; oda támaszkodott a szószékhez, s alig bírva magával, kiáltá:

— Nevezze meg magát, a ki becsületemben mer gázolni!

Arca vörös volt, szeme szikrázott. Azt lehetett volna hinni, hogy vélt támadóját azonnal összetöri.

A baloldallal visszakiáltottak: — Hát ki tett, vagy ki mondott valamit? Az elnök csendet kért. Bismarck megfordult s visszament helyére. Egyszerre visszafordult a szószékhez s mondá:

— Az urak, úgy látszik, ismételní akarják a szemrehányást, mert rám kiáltottak! «Richter és mások visszakiáltottak: Senki se szólt egy szót sem.»

Erre aztán a megvadult kancellár is visszatért helyére s elég hangosan dörmögé: — No, adjanak halált istenöknek.

Ebben az állapotában tünteti őt föl mai képünk.

A JÉGTÖRÉS.

A városi ember bizony nem gondol rá, mikor a kioszkban, kávéházban szivar vagy cigaretté bodor füstje mellett szűresöli a jeges kávé, fagyalt vagy a krème édes zamatját, hogy a

rekkenő melegben porlepte torkát fölfrissítse vele, bizony nem gondol arra, — hány emberfia fáradt annak előállításán, a mit egy-két perc alatt közönségy fogyaszt el. De hát így vagyunk mindennel a világon. — A bálozó kisasszonynak sinez észében elrontani vig mulatását azzal a szomorú gondolattal, hogy azok a szegény varró leányok, a kiknek ő mai szépségét köszönheti, az alatt a legtöbb esetben kopálva, a fáradságos munka által elcsigázva kénytelenek ismét új tűt fogni véresre varrt ujjukba, hogy egy másik bál rövid éje alatt ismét legyen mit elszagatni a kisasszonyoknak.

— Mi lenne? — az lesz, hogy: Mennél melegebb a januárius, annál hidegebb a februárius!

Minek is azt tudni, honnan, hogyan állt elő valami, elég, ha megvan — az előállító örömlőn, ha jóízűen költi el a fogyasztót.

Van is ebben valami!

Sok ember nem bír lenyelni egy falatot sem az olyan állat husából, a melynek a leöltésénél jelen volt. Egy gazdasszony sem tűri el, ha a kivégzendő kis malacz vitatásán megcsik a szíve valamely érzékeny léleknek. Nem szabad azt megsajnálni, mert akkor nehezen hal meg, s véres lesz a husa, nem esik jól a panaszos pecsenye. Nem is olyan az ételféle, mint egy festmény vagy ballada, a mit úgy élvezünk csak tökéletesen, ha isten igazában agyon kritizáljuk, jól leholdjuk, készítőjéről pletykákat koholunk, a minek úgy mint alkotójának történetét kutatjuk, annál jobb, minél több rosszat mondhatunk felőle.

Hej, de a szakácsművészet remekei, sajnos, nem maradandó művek. Egy ebéd, egy vacsora alatt tíz remekmű is oda bukkán a világ elé, csak azért, hogy a megsemmisülés sötét fenekén tűnjék el ismét. Nem kérdi senki, hogy és miként jött létre.

De mégis, a jó gazdasszonyok, a női nemnek kivesző félben levő faja, el nem mulasztják vacsora után megkérdeni a háziasszonyt: «Lelkem, hogyan csinálod te azt a rétest? Jaj de nagyon jó volt, a férjem háromszor evett belőle.» «Azt a pecsenyét, édesem, mivel puhítottad olyan omlóra, meg kell tanulnom minden áron.»

Ők méltányolják a konyhaműveket. — Ők tudják csak, mi az: egy étel. Ők tudják csak, mi minden kell ahhoz, míg az előáll; ők tudják csak, milyen nagy dolog egy háztartásban — a jég. Van is jégverme minden valamire való falusi asszonynak, s azt nemcsak azért tartja, hogy a baromfi járjon a tetejébe költeni, hanem hogy az tele legyen jéggel, a melyen húst, vadat napokig eltartanak, s nyáron az aludt tejet, e «magyar fagyaltot» hűsítik. Büszke is ám, a kinek késő őszig van jege a veremben. «Az mutatja meg, ki a jó gazdasszony!»

Mikor beáll a komor, ködös ősz, sárga faíval, zörgő levelekkel, akkorra már kevésnek van jege, elfogyasztotta a nyári szükséglet vagy a nyár heve, ha napos helyre rosszul verték fel a jégvermet. Falun persze ilyesmit nem lehet pénzért venni, ott a kölcsönkérés járja, azért ott rögtön meg is tudja egyik a másiktól, kinek mije hiányzik, s azért ott kénytelen az ember jó barátságban élni egymással. Mert egyik sem tudja, mikor szorul a másikra. Milyen jók lehetnek az emberek akkor; mikor még semmi pénz nem volt a világon! Milyen kár, hogy ma már van. Csak az érezi annak nyomását, hogy pénz «van», a kinek nincs.

A mikor senkinek nem volt — nem is hiányzott senkinek. Volt csere-bere s kölcsön. A kölcsönkérés a legálódottabb és bizony a legkésebb korig visszaviláhtó fináncművel. Falun még ma is járja — jó emberek között. A kinek a jege elfogyott, szüksége volna egy-két darabra, kér attól, a kinek van, majd visszaadja, — ha fagy.

Elmulik az ősz is, itt volna már a tél, ha volna. De még sehol se zuzmára, se hó, se fagy. «Istenem milyen idő ez! Hát már sosem lesz telünk!» — sópánczik az asszony.

— Mi lesz már ebből, apuk? —

— Jaj istenkém, nem lesz jegünk az idén! mit csináljunk?

— Hogyne lenne! Egy telet sem evett még meg a farkas! Ha eddig el nem jött, majd eljő ezután; csak későn ne találjon jönni — mondja homlokát ránczolva a gazda s a kalendárium lapozgatásába merül, közel húzódva a kis negy-

szög ablakhoz, mert nem lát jól a homályos, füstös szobában.

«Januárius. Nagy ködökkel, század napra árvíz»...

Nagyot sohajt — pipája is kialszik.

— Nem bánom, ha nem fagy is — szól kevés vártatva, — csak ez a kód, ez nem tetszik nekem.

Végre valahára egy kis jégvirág fagy rá az ablak üvegére. Mennyi fölkelőnek szerez édes örömet ez a kis jégvirág, a tél ibolyája.

Fagyott? Első kérdése mindeneknek. Nosza van most iparkodás! A gyermekek elsőben is azon mód inges az ablakhoz röpülnek s a jégvirág lapjára innak akombakomot. Bezzeg nem kell most az öltözködésre nógatni őket!

Fagyott, ez a jelszó, s van sivalkodás, csuszkálás a sima jégen, a falu tőcsájának jégén; de fájdalom ez sem tart sokáig, csak a míg az asszonyok neki nem nógatják a gazdákat, hogy: «Itt a jég, most kell tele szedni a vermet; ki tudja, fagy-e még többet, nem lehet azt tudni, csak legjobb a biztos, most vágassunk, a míg van — s küldik a vágókat, a kik keserves nap-számért — télen munkaszünetkor nagy a pénzinség — 30, sőt 25 krajczárért reggeltől estig vágják, turkálják a kemény kért, naphosszat izzadnak a jégen.

Szegények, bizony megsajnálni valók! Rettenetes dolog az, izzadni a jégen. Tenyere átizzad a fejze csapása alatt, s a mire a kocsis oda kerül, fordul, izzadt tenyerével dobálja fel a felvágott jégdarabokat, — bizony nem egyszer fagy oda a tenyere, s nem egyszer rántja le róla a bőrt az érdes jégdarab. Csimaját tele dugdossa ugyan szalmával, reggeltől estig mégis átfázik a lába, — pipával, lehelgetéssel melengeti magát s egy-egy korty pálinkával — borra nem telnék abból a napszámából, s az nem is melegítene föl úgy, mint a pálinka.

Tízszor is megfordul a szekér egy nap alatt, — ugyancsak hozzá kell látnia, hogy mindig tele rakhassák.

Ugy nevezik faluhelyen az ilyen munkát, hogy «kutya munka». A telnek is meg vannak hát az ő kutya napjai.

De a ki élelmes, az a jég hátán is megél. Nemcsak megél, de még meg is gazdagodik.

Jómódu szekeres gazdáknak, sőt a főváros közelében egész faluknak a jégszállítás teszi jövedelemforrásukat télen. Csepel közséje majdnem egészen ebből él. Vannak gazdák, kiknek öt-hat jégverem is van, némelyik verem oly nagy terjedelmű, hogy 800—1000 kocsis jég is belefer. Kemény tél idején olcsó napszámókkal könnyen tölti meg őket, nyáron aztán alig győzi a «forró várost» jéggel hűteni. Nyár végén, ősz felé már fogytán van a jég, ilyenkor a ki hamar el nem vesztette, szép pénzt kereshet vele, mert a kereslet igen nagy. Kávéházak, korezmák, mézsárszékek, boltok, gyógyszerárak, kórházak szörnyű quantumot fogyasztanak, s pince-számra veszik, hogy legyen min eltartani a húst, legyen mivel fagyasztani a tejhabot, krémet, a pezsgőt, bál hűsítőket, enyhíteni a betegek lázát, fájdalmát.

Mennyi jégtörőnek fagy le a körme, lábujjhegye, míg a kívánt jég a pincékbe kerül. Hány szegény napszámos izzad kemény télen, hogy nyáron az uraknak legyen hűsítőjük, hány szegény ember hűti magát agyon, s lesz beteg, hogy munkájával a betegek lázait gyógyítsa. És sem a pezsgőző, sem a lázbeteg nem gondol a szegény emberre, a ki azt a jeget törte föl számára, mely az egyiknek élvezetet, a másiknak enyhülést hozott. De hát így vagyunk mindennel ezen a világon.

FESZTY ÁRPÁD.

BARTAKOVICS BÉLA EGRI ÉRSEK BESZÉDE SZCITOVSZKY HERCEGPRIMÁS JUBILEUMÁN.

Lapunk egy tisztelt barátjától veszszük a következő sorokat:

A «Vasárnapi Ujság» f. évi 1. száma érdekes cikket közölt Rényi Rezsőtől azon ünnepélyről, melyre Szeitovszky János bírnok-érsek felszázados papsága alkalmat nyújtott. Közöltetnek e cikket azon áldomás-beszédek is, melyeket Apponyi György, Cziráky János és Széchenyi Antal grófok elmondottak és ekép e beszédek, mint a nevezett fő-

MUNKÁCSY MIHÁLY.